

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/80-rocznica-zbrodni-kat/historia-z-ipn/129710,80-rocznica-Zbrodni-Katynskiej-dzialania-Instytutu-Pamieci-Narodowej.html>
20.04.2024, 10:24

80. rocznica Zbrodni Katyńskiej - działania Instytutu Pamięci Narodowej

CENTRALA, ODDZIAŁ IPN W WARSZAWIE

- [Kierownictwo IPN uczciło pamięć ofiar zbrodni katyńskiej](#)
- [Wystawa elementarna „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit” - do pobrania](#)
- [Wirtualna paczka historyczna o Zbrodni Katyńskiej](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 4/2020. Katyń 1940-2020](#)
- [Ogólnopolska promocja płyty z wykładem prof. Stanisława Swianiewicza „Sprawa Katynia” \(w j. polskim i j. angielskim\)](#)

IPN BIAŁYSTOK, DELEGATURA IPN w OLSZTYNIE

- **6-13 kwietnia 2020** – [prezentacja ikonografik z sylwetkami ofiar Zbrodni Katyńskiej związanymi z terenami dawnego województwa białostockiego na stronach internetowych IPN oraz w mediach społecznościowych](#)
- **10 kwietnia 2020** – [promocja w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych oddziału białostockiego płyty z wykładem prof. Stanisława Swianiewicza „Sprawa Katynia” \(w j. polskim i j. angielskim\)](#)
- **14 kwietnia 2020** – [emisja online wykładu dr. Marcina Markiewicza „Ofiary Zbrodni Katyńskiej” z byłego województwa białostockiego](#)
- [80. rocznica zamordowania gen. Bronisława Bohaterewicza. Prezentacja wideo przygotowana przez edukatorów IPN w Białymstoku](#)
- emisja spotu z okazji Dnia Pamięci Zbrodni Katyńskiej (z uwzględnieniem regionalnego wymiaru) na Facebooku i stronie internetowej Oddziału IPN w Białymstoku

DELEGATURA IPN w BYDGOSZCZY

- [Reportaż edukacyjny](#) poświęcony historii rodzin oficerów zamordowanych w Katyniu (członków Stowarzyszenia Rodzina Katyńska Bydgoszcz). Emisja miała miejsce 13 marca 2020 r. na antenie TVP3 Bydgoszcz. Przed samą rocznicą przypomniemy materiał na oddziałowej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych;
- W Klubie Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy 21 kwietnia miało odbyć się szkolenie dla nauczycieli przygotowane przy współpracy Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Bydgoszczy. Szkolenie miało składać się z części wykładowej (wykład prof. Tadeusz Wolszy), warsztatowej (część prowadzona przez pracowników IPN i wiceprezes Stowarzyszenia Magdalenę Wolską – prezentacja materiałów IPN oraz wydanej przez Stowarzyszenie publikacji, na którą składają się wspomnienia rodzin oficerów zamordowanych w Katyniu), a także pokazu reportażu edukacyjnego przygotowanego przez TVP3 Bydgoszczy oraz IPN. Seminarium połączono z obchodami 30. rocznicy powstania Stowarzyszenia. Z powodu sytuacji epidemiologicznej spotkanie najprawdopodobniej odbędzie się w innym terminie.

IPN GDAŃSK

- **5 marca 2020** – [w rocznicę podpisania przez Stalina i pozostałych członków Biura Politycznego WKP\(b\) decyzji o Zbrodni Katyńskiej z 5 marca 1940 roku, delegacja Oddziału IPN w Gdańsku na czele z dyrektorem Oddziału złożyła kwiaty pod najważniejszym katyńskim upamiętnieniem w trójmieście, czyli pod Pomnikiem na Cmentarzu Łostowickim](#)
- **3 kwietnia 2020** – [złożenie kwiatów pod pomnikiem Golgota Wschodu na](#)

Cmentarzu Łostowickim

- **4 kwietnia 2020** – o godz. 19.00 na antenie Radia Gdańsk [wyjątkowy koncert fortepianowy](#) polskiego wirtuoza młodego pokolenia Szymona Nehringa oraz premiera płyty Pamięć. Katyń 1940/Smoleńsk 2010. Wydarzenie współorganizowane przez IPN Gdańsk, Radio Gdańsk S.A., Muzeum II Wojny Światowej, Lotto
- **10 kwietnia 2020** – [miniwykład online dotyczący najważniejszych zagadnień związanych ze Zbrodnią Katyńską \(prezentacja multimedialna z komentarzem edukatora IPN\)](#)
- Wirtualna promocja materiałów edukacyjnych poświęconych ofiarom Zbrodni Katyńskiej:
 1. [Materiał edukacyjny „Śpij kolego w ciemnym grobie, niech się Polska przyśni Tobie”, zawierający najważniejsze informacje dot. Zbrodni Katyńskiej \(charakter, przebieg, geografia zbrodni i jej skutki\) oraz przykładowe sylwetki ofiar – przedstawicieli różnych zawodów i profesji. W materiale pojawiają się też najważniejsze informacje o Polskich cmentarzach w Charkowie, Katyniu i Miednoje.](#)
 2. [Publikacja przedstawiająca sylwetki 80 ofiar Zbrodni Katyńskiej, które mają być upamiętnione w Kadynach k. Elbląga poprzez zasadzenie 80 Dębów Pamięci w ramach akcji „Katyń... Ocalić od zapomnienia”.](#) Uroczystość była zaplanowana na 16 kwietnia, ale z powodu zagrożenia epidemiologicznego została przesunięta na termin późniejszy.
- 16 kwietnia w Kadynach miała odbyć się uroczystość posadzenia 80 dębów w 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej. OBUWiM IPN Gdańsk włączyło się do projektu „Katyń... Ocalić od zapomnienia”. Projekt polega na zasadzeniu 21.857 Dębów Pamięci. Każde z tych drzew odpowiada jednemu nazwisku. Dęby mają stanowić trwałe i jednocześnie żywe upamiętnienie zamordowanych żołnierzy, funkcjonariuszy policji, straży granicznej i służby więziennej, którzy nie polegli, lecz zostali bestialsko zamordowani strzałem w tył głowy;

Dęby miały zostać zasadzone przy międzynarodowym szlaku rowerowym GreenVelo, przebiegającym bezpośrednio nad Zalewem Wiślanym. Wyjątkowo odstąpiono od realizacji małych tabliczek przy każdym z drzew. Ufundowaliśmy duży, granitowy obelisk z inskrypcją i 80 nazwiskami pomordowanych bohaterów. Upamiętnienie zostanie zlokalizowane na terenie zabytkowego kompleksu klasztoru Braci Mniejszych Franciszkanów w Kadynach znajdującego się w bezpośrednim sąsiedztwie szlaku GreenVelo. Z powodu zagrożenia epidemiologicznego uroczystość została przełożona;
- 29 kwietnia w Zespole Szkół Chłodniczych i Elektronicznych w Gdyni IPN Gdańsk

planował [odślonięcie tablicy kamiennej poświęconej nauczycielce Marii Odyniec](#), skazanej w czasach stalinowskich przez WSR w Gdańsku na 5 lat więzienia za głoszenie uczniom prawdy o walce AK i o Katyniu. Oprócz tablicy pamiątkowej na prośbę Dyrektora szkoły OBUWiM IPN Gdańsk przygotował dużą planszę informacyjną o Marii Odyniec do biblioteki szkoły. Z powodu zagrożenia epidemiologicznego uroczystość zostanie najprawdopodobniej przełożona. Materiały poświęcone Marii Odyniec [prezentujemy online](#);

IPN KATOWICE

- [premiery na kanale IPNtv filmu „Katyń. Dół nr 8” zrealizowanego jesienią 2009 roku na Białorusi i w Rosji oraz wiosną 2010 w Polsce na zlecenie Oddziału IPN w Katowicach](#)
- [publikacja na stronie internetowej Oddziału IPN w Katowicach artykułu Rafała Michalskiego „Ostatni ślad. Karty pocztowe jako świadectwo wojennych losów Polaków”, który ukazał się w „Przeglądzie Archiwalnym” \(Tom 1/2008\)](#)
- W mediach społecznościowych przypomnimy audycję [„A to historia” Radia eM](#) z udziałem Rafała Michalskiego (IPN Katowice) na temat Zbrodni Katyńskiej, która została wyemitowana 10 marca 2020 r.
- [Wojewódzki Konkurs „Prawda i kłamstwo o Katyniu”](#), realizowany pod patronatem katowickiego oddziału IPN.
- [Artykuł Dominika Abłamowicza „Kilka katyńskich reminiscencji \(w tym problem tzw. dołu śmierci nr 8\)”](#)
- [Grób Policjanta Polskiego w Katowicach](#)
- Z powodu epidemii koronawirusa wydarzenia upamiętniające 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej zostały odwołane lub przesunięte w czasie. Dotyczy to m.in. Marszu Katyńskiego oraz zajęć edukacyjnych realizowanych przez pracowników Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach, w tym prelekcji i warsztatów katyńskich w ramach zagranicznego Przystanku Historia Zaolzie. Marsz Katyński w Katowicach, zaplanowany na 24 kwietnia, prawdopodobnie odbędzie się w terminie późniejszym.

DELEGATURA IPN w KIELCACH

- **13 kwietnia 2020** – złożenie kwiatów pod pomnikiem Zbrodni Katyńskiej na cmentarzu Partyzanckim i pomnikiem Sybiraków na cmentarzu Starym w Kielcach
- **16 kwietnia 2020** – dodatek historyczny „Kuryer Kielecki” – „80. rocznica Zbrodni Katyńskiej”
- działania w mediach społecznościowych
- przypomnienie [audycji „Na nieludzkiej ziemi” z udziałem Marka Jończyka z](#)

[Delegatury IPN w Kielcach](#)

- [prezentacja biogramów ofiar Zbrodni Katyńskiej związanych z Kielecczyną](#)

IPN KRAKÓW

- **10 kwietnia 2020** – dyrektor Oddziału IPN w Krakowie złożył kwiaty pod Krzyżem Katyńskim na pl. o. Studzińskiego w Krakowie.

Materiały edukacyjne oraz artykuły popularnonaukowe prezentowane w mediach społecznościowych i na stronie internetowej IPN w Krakowie:

- [Infografiki historyczne o Zbrodni Katyńskiej do pobrania](#)
- [„Katyń”. Dodatek do „Dziennika Polskiego” \[PDF\] do pobrania](#)
- [Czwarty odcinek cyklu „Małopolscy bohaterowie wojny polsko-bolszewickiej, ofiary zbrodni katyńskiej”. Teksty publikowane na stronie krakowskiego IPN oraz w „Gazecie Krakowskiej”.](#)
- [Spot wideo o Zbrodni Katyńskiej w mediach społecznościowych i na stronie krakowskiego IPN.](#)
- [Plakat na 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej w mediach społecznościowych i na stronie krakowskiego IPN \(galeria plakatu\)](#)
- Artykuł popularnonaukowy [Sowiecka zbrodnia na kieleckich policjantach](#)
- Artykuł popularnonaukowy [Nie mógł żyć w kłamstwie... Historia Walentego Badyłaka](#)
- Artykuł popularnonaukowy [Zbrodnia katyńska. Najważniejsze fakty](#)
- Prezentacja tekstowo-zdjęciowa o losach polskich jeńców wojennych zamordowanych w 1940 r. przez NKWD. Strona internetowa krakowskiego IPN (Archiwum IPN w Krakowie).
- **[Wystawa elementarna „Katyń 1940. Zagłada Polskich elit”, przygotowana przez OBEN Kraków](#)**

[Upamiętnienia realizowane przez OBUWiM w Krakowie:](#)

- Tablica w siedzibie Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, poświęcona oficerom WP – ofiarom Zbrodni Katyńskiej. Planowana na 15 kwietnia uroczystość odsłonięcia tablicy zostanie prawdopodobnie przełożona na późniejszy termin.
- Tablica na fasadzie kościoła w Skomielnej Białej (pow. myślenicki) ku czci oficerów WP, Policji Państwowej i KOP – ofiar Zbrodni Katyńskiej. Uroczystość planowana na 18 kwietnia zostanie prawdopodobnie przełożona na późniejszy termin.
- Pomnik z tablicą ku czci ofiar Zbrodni Katyńskiej oraz kamień pamięci z inskrypcją

przed Dębem Katyńskim w Kielcach, teren III LO im. Norwida w Kielcach.
Uroczystość planowana na 20 kwietnia zostanie prawdopodobnie przełożona na późniejszy termin.

- Tablica przed Komendą Powiatową Policji w Wieliczce, poświęcona pamięci policjantów – ofiar Zbrodni Katyńskiej. Uroczystość planowana na 28 kwietnia zostanie prawdopodobnie przełożona na późniejszy termin.
- Spot na 80. rocznicę Zbrodni Katyńskiej wyświetlany w pojazdach komunikacji miejskiej w Krakowie

IPN LUBLIN

- [Konkurs katyński „Dęby Pamięci w mojej okolicy”. Stwórz wideo i ocal bohatera od zapomnienia](#)
- Konkurs na Facebooku dotyczący ocalałych ze Zbrodni Katyńskiej
- Lekcja #historiaonline z Dyrektorem Archiwum KUL Markiem Pawelcem o studentach i pracownikach KUL zamordowanych podczas Zbrodni Katyńskiej
- [Ekspozycja internetowa wystawy „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit”](#)
- Prezentacja w mediach społecznościowych filmu: [IPNtv: Katyń. Historia wciąż żywa](#)
- [Internetowa paczka edukacyjna o Zbrodni Katyńskiej](#)
- Publikacja elektronicznej wersji dodatku o Zbrodni Katyńskiej w „Naszym Dzienniku”
- [E-pokaz zbioru fotografii i dokumentów dot. mordu w Katyniu](#)

IPN ŁÓDŹ

- [1 lutego 2020 – wyjazd studyjny dla nauczycieli historii do Muzeum Katyńskiego w Warszawie wraz z warsztatami w oparciu o tekę edukacyjną](#)
- [6 marca 2020 – Panel dyskusyjny „Prawda o Zbrodni Katyńskiej na przełomie XX i XXI w.” \(uczestnicy: dr Aleksander Gurjanow, prof. Marian Głosek, prof. mec. Ireneusz Kamiński\)](#)
- [6 marca - 23 kwietnia 2020 – prezentacja wystawy zewnętrznej „Zbrodnia Katyńska” \(plac Jana Pawła II w Łodzi\)](#)
- [27 marca - 30 kwietnia 2020 – zakładka na stronie Oddziału IPN w Łodzi – Prawda o Zbrodni Katyńskiej w materiałach z Archiwum łódzkiego IPN](#)
- **kwiecień 2020** – dodatek prasowy w „Naszym Dzienniku” poświęcony Zbrodni Katyńskiej
- 19 kwietnia planowane było w Wieluniu, podczas obchodów 80. rocznicy Zbrodni Katyńskiej, odsłonięcie tablicy memoratywnej i posadzenie „Dębu Pamięci” ku czci

zamordowanego w Katyniu w kwietniu 1940 r. komisarza Straży Granicznej Stanisława Mikulskiego – przeniesione na inny termin (tablicę memoratywną sfinansowało Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Łodzi)

IPN POZNAŃ

Materiały edukacyjne oraz artykuły popularnonaukowe prezentowane w Internecie:

- [Prezentacja wystawy „Wielkopole w dołach śmierci...” w wersji internetowej](#)
- [Informacja o filmach na temat Zbrodni Katyńskiej online wraz z krótkimi opisami](#)
- [Publikacja we fragmentach nagrania z ubiegłorocznego Katyńskiego Marszu Cieni w Wolsztynie](#)
- [Wpis na stronę i Facebooka przedstawiający sylwetkę Michała Kobylańskiego, bohatera wojny polsko-bolszewickiej, kierownika przedwojennej szkoły w Golinie, który został zamordowany w Katyniu](#)
- Wpis skierowany do nauczycieli o materiałach edukacyjnych dostępnych online dotyczących tematyki Zbrodni Katyńskiej
- Film „Prawda o Katyniu”: dr Adam Pleskaczyński opowiada o wydanej w 1944 roku w Moskwie książce „Prawda o Katyniu” i jej późniejszych edycjach w Krakowie i Poznaniu. Prezentuje zamieszczone w niej teksty, przybliża sylwetki autorów i ocenia skuteczność sowieckiej akcji propagandowej, próbującej zrzucić odpowiedzialność za Zbrodnię Katyńską na Niemców.
- Wykład online Marcina Podemskiego „Zbrodnia Katyńska” przedstawia najważniejsze informacje dotyczące Zbrodni Katyńskiej: genezę, przebieg, czyli jak uruchamiano i przeprowadzono maszynę śmierci, oraz zakłamywanie tego zagadnienia i dochodzenie do prawdy. W wykładzie wyszczególniono również zagadnienia, których wyjaśnienie ciągle jest wyzwaniem dla historyków.
- [Sylwetki pracowników wielkopolskiej służby zdrowia – ofiar zbrodni katyńskiej upamiętnieni na Pomniku Polskiego Państwa Podziemnego w Poznaniu](#)

IPN RZESZÓW

- w przygotowaniu materiały edukacyjne na temat Zbrodni Katyńskiej w ujęciu regionalnym. Zawierać będą: ogólny wstęp merytoryczny na temat zbrodni, dane regionalne, biografie wybranych ofiar Zbrodni Katyńskiej z terenu dzisiejszego województwa podkarpackiego, zestaw ćwiczeń i scenariuszy lekcji dla uczniów klas VII-VIII i szkół ponadpodstawowych. Materiały przygotowane wspólnie z doradcami metodycznymi PCEN. Planowany termin wydania: jesień 2020 r.

- wykład online dr. Piotra Szopy z OBUWiM o ofiarach Zbrodni Katyńskiej pochodzących z Podkarpacia na podstawie autorskiej książki „Zbrodnia katyńska 1940. Pamięci mieszkańców powiatu strzyżowskiego zamordowanych przez Sowieców w Katyniu, Charkowie i Twerze (Kalininie)”
- wykład online Katarzyny Kyc z OBEN pt. „Zbrodnia Katyńska - zbrodnia, która miała być zapomniana”
- prezentacja na stronach internetowych cyklu materiałów „Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie”, a w nim sylwetek osób z Podkarpacia - ofiar Zbrodni Katyńskiej:

[kapitan Władysław Kruczyński](#)

Działania przeniesione na termin późniejszy:

- cykl warsztatów dla nauczycieli „Zbrodnia Katyńska i Kłamstwo Katyńskie”
- pokazy filmu „Katyń” (reż. Andrzej Wajda), „Katyń - Ostatni świadek” (reż. Piotr Szkopiak)
- prezentacja wystawy „Zbrodnia katyńska”
- odsłonięcie tablicy „Pamięci Funkcjonariuszy Policji Państwowej z powiatu mieleckiego zamordowanych przez sowieców w Kalininie i innych miejscach na Wschodzie w latach 1939-1940” w Mielcu - pierwotnie miało odbyć się 15 kwietnia 2020 r., odbędzie się w terminie późniejszym
- trwają prace nad tablicą w Kidałowicach, upamiętniającą mieszkańców zamordowanych w Zbrodni Katyńskiej, planowane odsłonięcie 17 września .2020 r.

IPN SZCZECIN

- [10 kwietnia 2020 - dodatek „Pamięć o Katyniu” do „Kurieria Szczecińskiego”](#)
- [od 8 kwietnia 2020 - publikacja w mediach społecznościowych 14 etiud filmowych „Świat zgładzony w Katyniu”, prezentujących sylwetki ofiar Zbrodni Katyńskiej, których rodziny po II wojnie światowej zamieszkały w Szczecinie oraz na Pomorzu Zachodnim. Etiudy stanowią będą wirtualną formę prezentacji wystawy plenerowej o tym samym tytule, która ukazuje życie jeńców Starobielska, Ostaszkowa i Kozielska przed 1 września 1939 r., w perspektywie wykonywanych przez nich zawodów, pełnego pasji i zaangażowania życia, które zostało brutalnie przerwane.](#)

IPN WROCŁAW, DELEGATURA IPN w OPOLU

- **luty** - cykl wykładów w szkołach podstawowych i średnich w miastach Dolnego Śląska (Bolesławiec, Wrocław) w ramach projektu „Kresy Wschodnie”,

przedstawiający m.in. bohaterów wojny polsko-bolszewickiej, ofiar Zbrodni Katyńskiej (Jerzy Rudnicki, OBEN)

- **11 marca 2020** – spotkanie „Marynarze Flotyli Pińskiej – ofiary Zbrodni Katyńskiej” (Jerzy Rudnicki, OBEN) Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu
- **8 kwietnia 2020, godz. 21.00** – Dźwiękowa Historia w Radiu Wrocław – audycja poświęcona 80. rocznicy Zbrodni Katyńskiej z udziałem Jerzego Rudnickiego i dr. Andrzeja Olejniczaka
- **kwiecień 2020** – infografiki dotyczące Zbrodni Katyńskiej: [Sowiecka agresja na Polskę, Polacy w obozach sowieckich, Zbrodnia Katyńska 1940](#)
- dodatek o Katyniu do „Gazety Wrocławskiej”
- Publikacja: [Ksawery Jasiak, Ofiara Zbrodni Katyńskiej. Kpt. Stanisław Mikulski ps. „Schwarzberg”, komisarz Straży Granicznej \(1890-1940\), Wrocław-Opole 2020 \(gotowa na kwiecień, dystrybucja bezpłatna\)](#). 19 kwietnia planowane było w Wieluniu, podczas Obchodów Rocznicy 80-lecia Zbrodni Katyńskiej, odsłonięcia tablicy memoratywnej i posadzenie „Dębu Pamięci” poświęconych zamordowanemu w Katyniu w kwietniu 1940 r. komisarzowi Straży Granicznej Stanisławowi Mikulskiemu – przeniesione na inny termin (tablicę memoratywną sfinansowało Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Łodzi)